

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

sum Meletius in multis Ægypti regionibus ordinationes facere præsumisset patres audaciam illius hoc Canone represserunt, & pristinum jus Alexandrini Antistitis confirmarunt. Hæc est argumentatio Launoi in capite primo Dissertationis de sexto Canone Nicæno. Sed Launoius ante omnia probare debuerat, hanc fuisse causam condendi Canonis. Cujus tamen rei nullum affert testimonium, sed sibi id affirmanti credi postulat. At nos in his præsertim rebus, sine teste nihil credimus. In hoc Canone non de solo Alexandria Episcopo, sed etiam de Antiocheno aliisque agitur Metropolitanis. Quid ad hos pertinuit Meletii schisma? Quod si contendis non aliam hujus Canonis promulgandi causam fuisse, concedamus hoc tibi, si placet. An ex eo sequitur id quod vis, in hoc Canone agi tantum de ordinatione. Nullo certe modo. Singularis enim res causam interdum præbere potest generali constitutioni. Nec magis firmum est, quod in eodem capite scribis, hunc Canonem 6. esse quandam velut exceptionem Canonis 4. quo jus ac potestas confirmandarum ordinationum in singulis Provinciis tribuitur Metropolitanis: Tvero in Alexandria & Romana Dicecesi Metropolitanos nullum jus habuisse censet, in quo tamen tibi assentiri non possum. Synodus enim Nicæna in dicto Canone 6. nihil admittit Metropolitanis. Quod manifeste confirmat ipsius Canonis clausula, quæ sic habet: *Illud autem generaliter clarum est, quod si quis præter Metropolitanam sententiam fuerit factus Episcopus, hunc magna Synodus deservit Episcopum esse non oportere.* Non igitur Canon textus exceptio est ac restrictio Canonis 4. cum cum potius confirmet; nec admittit quidquam potestati Metropolitanorum, sed Metropolitanis adjunctis Patriarchas, qui sunt Metropolitanis Metropolitanorum.

CAPUT IX.

Multa soles dicere, quæ non probas. Tale est illud, quod ais pagina quinta, præsecutore receptum fuisse ut Alexandrinus Episcopus per universam Ægyptum Episcopos, Presbyteros ac reliquos ministros ordinaret aut ordinari permitteret. De Episcopis quidem tibi facile concedo, eos ab Alexandrino Pontifice ordinationes fuisse: non tamen sine consensu Metropolitanis. Alioqui quodnam jus fuisset Metropolitanorum in Ægypto. Neque enim putandum est, Metropolitanos Ægypti pejoris fuisse conditionis quam cæteros. De Presbyteris vero & aliis clericis nego. Nullum sane hujus rei testimonium profers. Nam quod adducis ex Sozomeni libro primo, ubi Meletius absente Petro, qui persecutionis tempore aufugerat, ordinationes ministrorum ad Petrum solum pertinentes sibi vindicasse dicitur, id manifeste intelligendum est de Presbyteris & Diaconis Ecclesie Alexandrinæ, quos absente Petro Meletius instituerat. Idque plane confirmat Athanasius in Apologia, pagina 788. ubi scribit

A Alexandrum post Synodum Nicænam, quæ ordinatos à Meletio confirmaverat, prudenti usum consilio, exegisse à Meletio, ut indiculum sibi daret continentem nomina eorum, qui Alexandria ab ipso fuerant ordinati: quem quidem indiculum ibi adfert Athanasius. In eo recensentur nomina omnium Episcoporum, qui erant partis Meletii per Ægyptum. Sequuntur deinde nomina Presbyterorum & Diaconorum, quos Meletius in urbe & in agro Alexandrino ordinaverat. Quod si sibi quoque Presbyteros & Diaconos habuisset Meletius, eorumque ordinatio soli competitivisset Episcopo Alexandria, eorum quoque indiculum Alexander à Meletio flagitasset, ut apparet. Quod cum Alexander non fecerit, prorsus dicendum est, aut Meletium non nisi Alexandria Presbyteros & Diaconos ordinasse; aut ordinationem clericorum, qui essent extra parochiam Alexandria, nihil ad Alexandrinum Episcopum pertinuisse. Ex illo igitur Sozomeni loco nihil pote concludere: nihil item ex altero Socratis, qui est in lib. 6. cap. 7. Ad quem locum ita observas; duo fecisse Theophilum. Primo Episcopum constituisse Hermopoli, deinde clericos à se ordinaros Episcopo adjunxisse. Credidisti enim Ammonium & ejus fratrem à Theophilo ordinaros esse clericos Ecclesie Hermopolitanæ. In eadem quoque sententia fuisse video auctorem Geographiæ sacræ. Sed profecto longe falleris. Theophilus enim Ammonium & fratrem secum retinuit, eosque clericos Ecclesie suæ, id est, Alexandria ordinavit. Idque tam diserte dicit Socrates, ut mirer à te homine acutissimo id animadversum non fuisse. Quis vero sibi persuadere posset, Presbyteros ac Diaconos totius Ægypti ab Alexandrino Episcopo ordinaros fuisse. Quidnam igitur remansisset Episcopis, adempta ipsis ordinatione clericorum? Episcopus enim adempta ordinandi potestate, videtur quodammodo redactus in ordinem Presbyterorum, cum hoc maxime Episcopus distet à Presbytero, quod ordinandi habet potestatem, ut testatur Hieronymus.

CAPUT X.

Notanda est etiam observatio tua, quam in hoc capite posuisti pagina 8. ubi inquiris, quibus in locis Meletius illicitas ordinationes facere præsumplerit. Ais enim: *Eleutheropoli*, inquit Epiphanius, *Basæ & Elie &c.* Videris omnino has urbes pro Ægypti urbibus accepisse. Vis enim probare Meletium in tota Ægypto Episcopos ac Presbyteros ordinasse. Has igitur urbes, quæ tamen in Palestina sunt, Ægypto tribuisti. Alioqui cur eas nominabas? Basam præterea nominas pro Gaza, ut recte legitur in Iuditione Petavii. Cæterum ex hoc Epiphanius testimonio apparet, Meletium non in Ægypto solum, sed etiam in Palestina ordinationes illicitas celebrasse. Cum enim damnatus esset in metalla Palestina, quæ Phœnecia dicebantur, in itinere, id est, tam cundo

quam redeundo, clericos ordinavit. Quod si scire vis in quibusnam Ægypti urbibus Episcopos ordinavit Meletius, habes urbium & Episcoporum nomina in indiculo Meletii, quem refert Athanasius. Quem tu si legis, testimonium Euphaniai omittere poteris.

CAPUT IX.

IN Corollario quarto ais, inter antiquas consuetudines, quatum mentio fit in Canone sexto Concilii Nicæni, merito collocari posse morem illum, quo Romanus Episcopus Thessalonicensi Episcopo vices suas delegabat. In quo dupliciter falleris: primo cum putas in supradicto Canone Nicæno intelligi præfatas quasdam consuetudines in regendis Ecclesiis. Nullam enim aliam consuetudinem intelligunt Nicæni Patres, quam illam, quæ mox ab ipsis subjungitur, ut scilicet Episcopus Alexandriæ per universam Ægyptum omnium habeat potestatem: similiter Episcopus Antiochiæ in sua Diocesi & singuli Metropolitanus in suis Provinciis; Quod autem putas, morem illum Romanorum Anustites, qui Thessalonicensi Episcopo vices suas mandabant, vetustiore fuisse Concilio Nicæno, refellit Concilium Romanum, quod nuper editum est à Luca Holstenio. Illic enim cum origo ejus moris ab ultima vetustate repetitur, nulla ejus ante Pontificatum Damasi proferuntur indicia.

CAPUT XII.

IN Corollario decimo quarto, ubi refert epistolam Innocentii Papæ ad Alexandrum Episcopum Antiochenum, male reprehendis Doctissimum Antistitem Petrum de Marca, qui rectè notaverat, Innocentium in dicta epistola de jure Patriarchico Episcopi Antiocheni locutum esse, & prædictum Canonem Nicænum eo sensu accepisse. Verba Innocentii sunt; *Revolventes itaque auctoritatem Nicænae Synodi, quæ unam omnium per orbem terrarum mentem explicat sacerdotum, quæ consuit de Antiochena Ecclesia cunctis fidelibus, ne dixerim sacerdotibus, esse necessarium custodire, quæ super Diocesim suam prædictam Ecclesiam, non super aliquam Provinciam noscimus constitutum.* Fateor in cunctis editionibus legi constitutum. Sed si Grammaticorum regulas contulisses, docuissent te profecto legendum esse constitutum. Alioqui quo referrentur voces illæ prædictam Ecclesiam, nisi forte Ecclesiam communis generis esse censes. Rectè ergo fecit Petrus de Marca, qui hunc locum ita edidit, cum aliter legi nec possit nec debeat. Porro ex his Innocentii verbis omnino conficitur, Innocentium in ea fuisse sententia, Nicænam Synodum Antiocheno Pontifici jus Patriarchicum attribuisse. Ait enim Antiochenum Episcopum decreto Synodi Nicænae non super aliquam Provinciam, sed super suam Diocesim constitutum fuisse. Ii vero, qui supra Dice-

cesin sunt, Patriarchæ vocantur; qui autem super Provinciam, Metropolitanus. Quare cum Innocentius dicat Antiochenum Episcopum non esse constitutum super aliquam Provinciam, satis indicat eum non esse simplicem Metropolitanum. Dices fortasse multos esse, qui habent Dioceses, qui tamen non sunt Patriarchæ; cujusmodi sunt Exarchi seu Primates. Sed respondeo hos esse minores Patriarchas, qui habebant sub se Metropolitanos. Unde etiam Patriarchæ nomen interdum usurparunt. Deinde nihil interest, utrum primas, an Patriarcha hoc loco dicatur Antiochenus Episcopus. Abunde enim refellit tua sententia, si ostendero non dicere Innocentium jus acque honorem Metropolitanum à Synodo Nicæna attributum fuisse Episcopo Antiocheno. Quod quidem certissime demonstratur ex his, quæ jam dixi. Sed & quæ sequuntur Innocentii verba, id prorsus evincunt. Addit enim: *Vnde advertimus, non tam pro civitatis magnificentia hoc eidem attributum, quam quod prima primi Apostoli sedes esse monstratur, ubi & nomen accepit religio Christiana, & quæ conventum Apostolorum apud se fieri celeberrimum meruit, quæque urbis Romæ sedi non cederet, nisi quod illa in transitu meruit, ista susceptum apud se consummatumque gauderet.* An non vides Innocentium hic loqui de præcipuo quodam honore ac privilegio, quod Antiochena urbis magnificentia responderet, & quod penè æquale esset honori ac majestati sedis Romanæ. Ineptus omnino esset ac frigidus, si de Metropolitanano jure hæc diceret Innocentius, quod commune est Antiocheno cum innumerabilibus aliis Episcopis. Jus ergo aliud præcipuum intelligat oportet: quod aliud esse non potest quam Patriarchicum. Repugnas adhuc, & Antiochenum Episcopum ab Innocentio Metropolitanum vocari contendis his verbis; *Itaque arbitramur, frater charissime, ut sicut Metropolitanus auctoritate ordinatur singulari: sic & ceteros non sine permissu conscientiaque tua sinas Episcopos procreari &c.* Hic tu, ut soles, vitium editionis Moguntinæ pro vera lectione amplexus es, & ex ea falsam assertionem, & Innocentii menti contrariam conclusisti. Sed si reliquas editiones consulisses, Colonienfes scilicet duas: Alteram Crabbii, alteram Bini: Hispanicam Antonii Augustini in lib. 3. Epitomes juris Canonici: Et novissimam omnium editionem Parisiensem Bibliothecæ juris Canonici, quam vir Doctissimus Guilielmus Voëllus una cum Clarissimo viro Henrico Justello nuper publicavit, vidisses profecto, non *Metropolitanus* scribendum esse, sed *Metropolitano*: quomodo etiam Nicolaus Faber ad oram Moguntini codicis emendaverat. Quis vero sensus esset in tua lectione: *Sicut Metropolitanus auctoritate ordinatur singulari: sic & ceteros non sine permissu &c.* Si lectionem tuam sequimur, nullum Episcopum ordinaverit Antiochenus Anustes. Præcipit enim Innocentius aut potius suadet Alexandro, ut Episcopos longius positos datis literis à Metropolitanis vel